Flexweek, Antwerpen

Eerstejaarsstudenten lerarenopleiding (KDG) worden ondergedompeld in de leefwereld van kinderen in een grootstad

In 2019 sloegen de hogeschool KDG, professionele bachelor Leraar Lager Onderwijs, Onderwijsgroep Lerarenopleiding en het team wijkverantwoordelijken Onderwijs de handen in elkaar en gaven ze samen voor de eerste keer vorm aan een "flexweek". Die week heeft tot doel de blik op diversiteit in de grootstad bij eerstejaarsstudenten te verbreden om zo een gepaste grondhouding te ontwikkelen.

Concreet

Gedurende één week kunnen studenten in groepjes ervaringsgericht aan de slag in verschillende wijken van de stad Antwerpen. In plaats van louter te praten over de leefwereld van hun toekomstige leerlingen gaan zij zo effectief aan de slag in de grootstedelijke context. De studenten krijgen op die manier inzicht in de lokale ruimtelijk-geografische, socio-economische en talig-culturele context en in de verbondenheid tussen de school en de omgeving.

De wijkverantwoordelijken beschikken over de praktijkgerichte kennis. Ze kennen hun wijken, beschikken over een duurzaam netwerk met de partners in de buurt en hebben ervaring op het vlak van het creëren van maatschappelijke verbondenheid. De docenten van de hogeschool begeleiden het leerproces van de studenten. Zij zetten de studenten aan tot (zelf)reflectie en coachen hen gedurende de week on the spot (in de wijken zelf) en op afstand. Door de continue feedback sturen zij zo hun proces tijdens de flexweek.

Historiek

In het academiejaar 2018-2019 is het nieuwe curriculum in de lerarenopleiding lager onderwijs van de Karel de Grote Hogeschool van start gegaan. Bij dit vernieuwingsproces hoorde ook een update van de visie waarin ze explicieter aandacht hebben besteed aan de grootstedelijke context en zijn partners. In de vernieuwde visietekst (KdG, 2018) lezen we letterlijk:

"Partners in leren

Deze lerarenopleiding neemt volop haar plaats in de huidige samenleving in, waarin diversiteit een gegeven is. Samen met partners uit het werkveld bereiden we toekomstige leraren voor om in scholen samen te werken met alle leerlingen, de omgeving en de samenleving. We leiden de studenten breed op, zodat ze in diverse omgevingen kunnen functioneren. We bouwen daartoe met scholen en organisaties een duurzaam netwerk op. We leiden studenten op om doelgericht te communiceren en samen te werken met alle partners, in het bijzonder met kleuter- en secundaire scholen met het oog op een vlotte overgang naar en vanuit de lagere school."

Deze vernieuwde visie heeft zich in de opleiding vertaald in een leerlijn urban education die doorheen het hele studieprogramma loopt en een apart vak, in het eerste en het tweede opleidingsjaar, dat zich volledig focust op dat thema.

Vanuit de stad merken we een blijvende nood aan sterk opgeleide leerkrachten in de stad Antwerpen. De doorstroom- en uitstroomcijfers tonen aan dat steeds minder leerkrachten een job in de stad op langere termijn zien zitten. Onderzoek wijst uit dat de uitdagingen voor leraren in een grootstad over het algemeen groter zijn dan in andere onderwijscontexten omdat er veel aspecten samenkomen, gerelateerd en geconcentreerd aanwezig zijn (Erskine-Cullen & Sinclair, 1996; Kapadia Matsko & Hammerness, 2014).

Schaal en evaluatie

+- 150 eerstejaarsstudenten van de lerarenopleiding KDG

De evaluatie van de eerste samenwerking toont het volgende aan:

De wijkwandeling, de samenwerking met de wijkverantwoordelijke en de bezoeken aan de organisaties werden waardevol bevonden door de studenten. De hogeschool maakt een analyse op het vlak van de attitudes van de studenten. De studenten gaven aan dat ze na de flexweek positiever staan ten opzichte van werken in de stad. Vóór de flexweek gaf gemiddeld 20% van de studenten de score 1 (absoluut niet) of 2 aan de stelling 'Wonen en werken in de stad zie ik helemaal zitten!'. Na de flexweek gaf slechts 9.7% van de studenten die de bevraging invulden de score 1 of 2 aan diezelfde stelling. Ook hun beeld van diversiteit werd genuanceerder en positiever. Voor de flexweek betekende diversiteit voor hen voornamelijk 'verschillen in achtergrond'. Na de flexweek kwam hier meer variatie (verrijkend, realiteit, meerwaarde, ...) in.

Dit project draagt bij tot een positievere houding van studenten ten opzichte van de grootstedelijke context en is bijgevolg een eerste stap in het ontwikkelproces van de diversiteitcompetenties van de toekomstige leraar. Op die manier wordt een krachtige grondhouding gevorm om in het tweede jaar binnen de lerarenopleiding de vertaalslag te maken naar de klascontext.

Contact

Mathieu Van de Wildebergh mathieu.vandewildebergh@stad.antwerpen.be 03 338 62 82.